

PSSI PERSPECTIVES — 24

ČESKÉ PREZIDENTSKÉ VOLBY V ONLINE PROSTORU: ŘÍJEN 2022

Natália Tkáčová, Kristína Šefčíková, Prague Security Studies Institute (PSSI)

Prosinec 2022

ČESKÉ PREZIDENTSKÉ VOLBY V ONLINE PROSTORU: ŘÍJEN 2022

Natália Tkáčová, Kristína Šefčíková, Prague Security Studies Institute (PSSI)
Prosinec 2022

Prague Security Studies Institute (PSSI) v rámci projektu „České volby v éře dezinformací: Prezidentské volby 2023“ monitoruje veřejnou online debatu o prezidentských volbách a jednotlivých kandidátech. Tato měsíční zpráva se věnuje monitoringu z října 2022, který zahrnoval 100 nejvíce interaktivních příspěvků na Facebooku ze strany prezidentských kandidátů, politických stran a jejich lídrů. Doplňuje jej analýza online debaty o kandidátech na webech známých šířením dezinformací¹ a mainstreamových médií² zaměřena na pronikání manipulativních narativů do mainstreamu.

Přibližně polovina z celkově 425 textů zmiňujících prezidentské kandidáty se věnovala přímo předvolební kampani, přičemž nejvíce o volbách psaly, kromě samotných kandidátů, weby známé šířením dezinformací. Mainstreamová média se více než kontextu voleb věnovala samotným kandidátům.

Téma prezidentských voleb

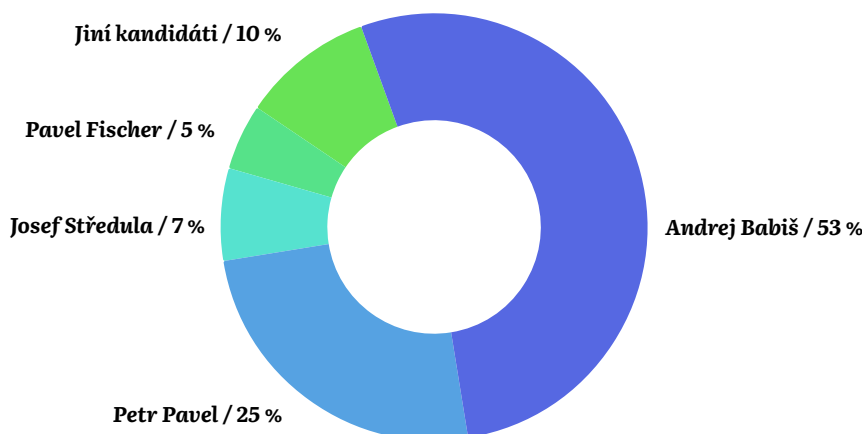

Nejpopulárnější facebookové příspěvky kandidátů byly otevřeně rámovány jako předvolební kampaň ve 44 % případů. Autorem téměř poloviny z nich byl v době monitoringu nově oznámený kandidát Andrej Babiš. Jeho příspěvky lze rozdělit na dvě kriticky laděné kategorie – jedna, ve které oznamoval a [odůvodňoval](#) svou kandidaturu, která byla primárně založena na kritice vlády za „inflaci, energetickou krizi a nedostatečnou pomoc lidem“; a druhá, ve které se negativně [vyjadřoval](#) o svých protikandidátech podporovaných vládnoucí pětikoalicí.³ Pozornost věnoval zvláště Petru Pavlovi, u kterého poukazoval na jeho komunistickou

- 1 Sledovali jsme celkem jedenáct webů: Parlamentní listy, CZ24 News, AC24, Protiproud, Aeronet, Tadesco, Pravý prostor, D-Fens, Zvěděvec, Otevři svou mysl a Sputnik News. Tyto weby byly vybrány na základě jejich návštěvnosti a podílu problematického obsahu, na kterém v expertní komunitě panuje všeobecná a dlouhodobá shoda (viz například seznam [konspiratori.sk](#) anebo [zpráva](#) think-tanku Evropské hodnoty).
- 2 Pomocí nástroje Pulsar bylo vybráno 100 článků ze zpravodajských webů s nejvyšší viditelností.
- 3 Koalice vyjádřila podporu ve volbách Fischerovi, Nerudové a Pavlovi.

minulost. Andrej Babiš obecně zahájil poměrně aktivní online kampaň, kterou lze vysvětlit i jeho pozdním ohlášením kandidatury. I přesto však jeho rozhodnutí většinu ostatních protikandidátů nepřekvapilo.

Nejaktivnější kandidáti na Facebooku na základě interakcí

Kritika minulosti v kontextu bývalého režimu rezonovala i v případě samotného Andreje Babiše, o kterém naopak negativně [psali](#) kandidáti s podporou pětikoalice. Oznámení Babišovy kandidatury vyvolalo u těchto kandidátů poměrně negativní ohlasy. Petr Pavel [vnímá](#) jeho kandidaturu „jako hrozbu pro Českou republiku, a to kvůli populismu, který zosobňuje.“ Petr Pavel byl druhým nejaktivnějším v počtu vysoce interaktivních příspěvků, v 52 % přímo na téma voleb. Tento kandidát se zvláště aktivně věnoval takzvanému counter-messagingu, tedy reakci na narativy, které se o něm šíří. To zahrnovalo hlavně [vysvětlování](#) jeho minulosti.

Nejinteraktivnější příspěvky politických subjektů (stran a jejich lídrů) až v 59 % případů zmiňovaly Andreje Babiše, z velké části tomu přispěla aktivní podpora hnutí ANO a jeho členů. 18 % příspěvků tvořily negativní sentiment vůči Andreji Babišovi, přičemž šlo zejména o představitele vládní koalice. [Podle](#) současného premiéra Petra Fialy „hledá Babiš na Hradě imunitu, a to si Česká republika nezaslouží.“ Dalším častěji zmiňovaným kandidátem, avšak daleko za Andrejem Babišem, byl kandidát SPD Jaroslav Bašta s 10 % zmínek, které byly čistě pozitivní díky aktivitě lídra SPD Tomia Okamury. Ze sledovaných subjektů měl právě Okamura největší celkový dosah, jeho příspěvky obsadily 13 míst v top 20 nejinteraktivnějších příspěvků. Podporu Baštovi vyjadřoval zejména sdílením jeho protivládních a protievropských [názorů](#). I v tomto případě byla předmětem disidentská minulost kandidáta, která byla v případě Bašty pozitivně [vyzdvihována](#) jako boj „za svobodu, demokracii a lidská práva.“ Cílem mohlo být vytvoření kontrastu právě oproti výše zmíněnému Babišovi a Pavlovi.

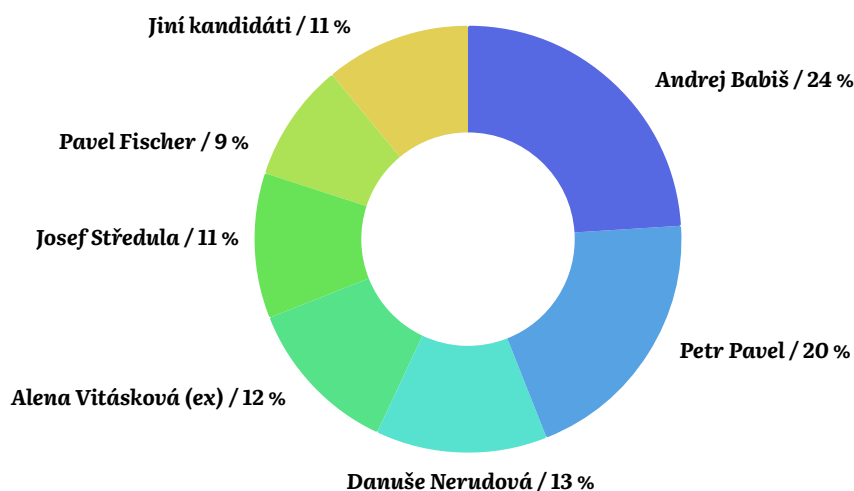
Na webech známých šířením dezinformací byli prezidenští kandidáti zmíněni až ve 127 článcích, přičemž 72 % textů je zmiňovalo přímo v kontextu voleb. Jednoznačně nejaktivnějším webem byly Parlamentní listy, na kterých bylo zveřejněno 76 % článků. Nejvíce článků bylo věnováno Andreji Babišovi (24 %), ale o jeho kandidatuře a průzkumech volebních preferencí informovali převážně neutrálně.

Nejaktivnější weby známé šířením dezinformací

Druhým nejčastěji zmiňovaným kandidátem byl opětovně Petr Pavel (20 %). Značná většina článků se o Pavlovi vyjadřovala negativně, a to především kvůli jeho minulosti. V této souvislosti bylo často zmiňováno nelichotivé [vyjádření](#) jeho bývalého spolužáka Pavla Beneše, které Parlamentní listy vydaly v plném znění a na které i sám kandidát [reagoval](#). Prostor pro kritiku nejen Petra Pavla, ale i kandidátky Danuše [Nerudové](#), dostaly v několika článcích nacionalisticky a euroskepticky vystupující politička Jana Bobošíková a Alena Vitásková, která odstoupila od vlastní prezidentské kandidatury. Vitásková jako kandidátka byla [podporována](#) pravicovou platformou Právý Prostor, která podporuje rovněž Jaroslava Baštu a naopak se vyhrazuje se proti Andreji Babišovi.

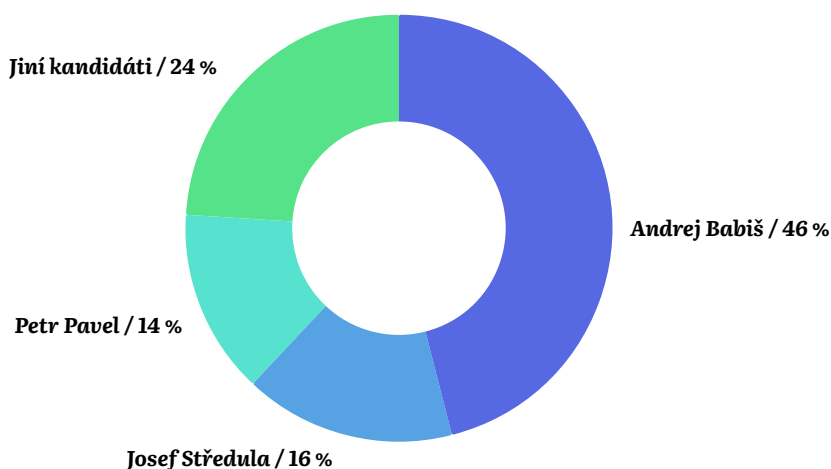
Nejčastěji zmiňovaní kandidáti

Andrej Babiš byl nejvíce zmiňován i v mainstreamových médiích. Jeho jméno se objevilo až ve 38 % zkoumaných textů, přičemž většinou neutrálně informovali o jeho kandidatuře a reakcích, které vyvolala u jiných politiků. Do mainstreamových médií se dostaly i názory na minulost Pavla z úst již zmiňovaného [Pavla Beneše](#) nebo také historika [Petra Blažka](#), kteří oba tvrdí, že Petr Pavel neříká pravdu a předkládá o sobě nepravdivý příběh. V 15 % článků byl zmiňován kandidát a odborář Josef Středula, a to hlavně v kontextu odborářské [demonstrace](#) proti vládě a chudobě, na které Středula vystoupil. Objevila se i [kritika](#), že

Středula zneužil demonstraci na svou volební kampaň. Ve všeobecnosti však lze říct, že téma voleb získalo na těchto zpravodajských portálech méně pozornosti než u politických subjektů nebo na webech známých šířením dezinformací.

Nejčastěji zmiňovaní kandidáti v mainstreamových médiích

Jako velké téma těchto voleb se tedy zatím rýsuje minulost kandidátů před rokem 1989. Ať už na relevantní kandidáty vrhá pozitivní či negativní světlo, je jasné, že ostatní kandidáti v online prostoru zatím upadají do pozadí. Celkově pozornosti v debatě o volbách dominuje Andrej Babiš, který s ohlášením své kandidatury čekal téměř do poslední chvíle. V následujícím měsíci se dá očekávat, že nastane určitá konsolidace předvolební debaty, jelikož v době psaní této zprávy už je známo 9 kandidátů, které Ministerstvo vnitra oficiálně připustilo k volbám.

Pro ověřené informace o prezidentských volbách a kandidátech sledujte naše fact-checkující partnery [Demagog.cz](https://demagog.cz) a [HlídacíPes.org](https://hlidaciPes.org).

Text vznikl ve spolupráci s European Media Information Fund (EMIF) a jejich partnery Calouste Gulbenkian Foundation a European University Institute. Výhradní odpovědnost za jakýkoliv obsah podporovaný EMIF náleží autorce a nemusí nutně odrážet pozice EMIF a jejich partnerů, Calouste Gulbenkian Foundation a European University Institute.

European **MEDIA AND INFORMATION** Fund

Managed by
Calouste Gulbenkian Foundation

Sběr dat ze zpravodajských webů byl proveden pomocí nástroje Pulsar Media Monitor poskytnutým Beacon Project, International Republican Institute.

